

**УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ ХАРКІВСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА
СЕКТОР ІНФОРМАЦІЇ З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА**

61003, м. Харків, вул. Кооперативна, 13/2
т. 731-31-32

***ПАМ'ЯТНИКИ ТА МЕМОРІАЛЬНІ ДОШКИ,
ВІДКРИТІ У 2016 РОЦІ В НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ***

**(Оглядова довідка за матеріалами періодичних видань
та інтернет-ресурсів)**

**Матеріал підготувала: Казанцева Н.Ю. – зав. сектором інформації
з питань культури і мистецтва Харківської
обласної універсальної наукової бібліотеки**

Харків 2017

**ПАМ'ЯТНИКИ ТА МЕМОРІАЛЬНІ ДОШКИ,
ВІДКРИТІ У 2016 РОЦІ В НАСЕЛЕНИХ ПУНКТАХ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**ПАМ'ЯТНИЙ ЗНАК
УЧАСНИКАМ ЛІКВІДАЦІЇ АВАРІЇ
НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС У НОВІЙ ВОДОЛАЗІ**

26 квітня 2016 року у Новій Водолазі відбулося відкриття пам'ятного знаку учасникам Чорнобильської трагедії.

Над його створенням працював нововодолажчанин В'ячеслав Бирка.

Віднині дзвін, що знаходиться на ньому, щодня о 12 годині нагадуватиме усім про безсмертний подвиг усіх, хто того рокового дня вступив у безстрашний бій із атомом.

Відкрили пам'ятний знак за зверненням ліквідаторів наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції та за ініціативи і підтримки народного депутата України Олександра Біловола, депутатів Нововодолазької районної та селищної ради.

Джерело інформації:

Мітинг присвячений 30-й річниці трагедії на Чорнобильській АЕС [Електрон. ресурс] // Нововодолазька селищна рада.- Режим доступу: http://www.vodolaga.org/news/miting_prisvjachenij_30_j_richnici_tragediji_na_c_hornobilskij_aes/2016-04-27-1988, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Новий обеліск пам'яті // Слобід. край.- 2016.- 28 квіт.

**МЕМОРІАЛ
ВИЗВОЛИТЕЛЯМ СЕЛА ФЕДОРІВКА
У НОВОВОДОЛАЗЬКОМУ РАЙОНІ**

25 червня 2016 року на території Знам'янської сільської ради відбулось відкриття воїнського меморіалу визволителям села Федорівка, жителям села, що загинули в роки Другої Світової війни та тим, хто повернулись із неї і померли в післявоєнні роки.

Оновлений воїнський меморіал було відкрито на честь воїнів, що звільняли село в лютому і вересні 1943 року (це бійці 148-го гвардійського стрілецького полку 48-ої гвардійської стрілецької дивізії, 278-го гвардійського стрілецького полку 93-ої гвардійської Харківської червонопрапорної орденов Кутузова та Богдана Хмельницького стрілецької дивізії), жителів села, що загинули в роки Другої Світової війни та

тим, хто повернулись із неї і померли в післявоєнні роки, а також на честь мирних мешканців, замучених ворогом, партизанів і підпільників розстріляних у Дідовій долині під Валками.

Джерело інформації:

Відкриття воїнського меморіалу визволителям села Федорівка [Електрон. ресурс] // Нововодолазька районна рада.- Режим доступу: <http://www.vodolaga-rayrada.gov.ua/vidkrittya-voyinskogo-memorialu-vizvolitelyam-sela-fedorivka/>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Велика Т. Відкрили оновлений меморіал / Т. Велика // Вісті Водолажчини.- 2016.- 2 лип.

Їх подвиг житиме у віках! [Електрон. ресурс] // Нововодолазька районна державна адміністрація. - Режим доступу: <http://novovodolaga-rda.kh.gov.ua/news/346/37821>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

ПАМ'ЯТНІ ЗНАКИ УЧАСНИКАМ ЛІКВІДАЦІЇ АВАРІЇ НА ЧАЕС У БОГОДУХІВСЬКОМУ РАЙОНІ

25 квітня 2016 року у с. Петропавлівка і с. Горькому (Сазоно-Баланівська сільська рада) Богодухівського району були відкриті пам'ятні знаки на честь учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС.

Джерело інформації:

В Горькому відкрили пам'ятний знак героям-чорнобильцям [Електрон. ресурс] // Богодухів ТБ.- Режим доступу: <http://tv.bogodukhov-city.com.ua/svyata/286-bogoduhov-tv-v-gorkomu-vdkrili-pamyatniy-znak-geroyam-chornobilcyam.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

В Петропавлівці відкрили пам'ятний знак героям-чорнобильцям [Електрон. ресурс] // Богодухів ТБ.- Режим доступу: <http://tv.bogodukhov-city.com.ua/svyata/285-bogoduhov-tv-v-petropavlc-vdkrili-pamyatniy-znak-geroyam-chornobilcyam.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Відкрили пам'ятні знаки учасникам ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС // Маяк (Богодухівський р-н).- 2016.- 6 трав.

МЕМОРІАЛЬНИЙ КОМПЛЕКС У с. ЧЕРВОНА НИВА БОГОДУХІВСЬКОГО РАЙОНУ

6 травня 2016 року у Червоній Ниві на Богодухівщині було відкрито меморіальний комплекс, до якого увійшли пам'ятники чорнобильцям-ліквідаторам аварії на ЧАЕС, воїнам Великої Вітчизняної війни, воїнам-афганцям та воїнам АТО.

Джерело інформації:

Відкрито меморіал учасникам ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС [Електрон. ресурс] // Богодухівська районна державна адміністрація.- Режим доступу: http://bogodukhivrd.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=8053:vidkrito-memorial-uchasnikam-likvidatsiyi-naslidkiv-avariyi-na-chornobilskij-aes&catid=5:novini, вільний.-

Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

У Червоній Ниві відкрили меморіальний комплекс // Маяк (Богодухівський р-н).- 2016.- 13 трав.

ПАМ'ЯТНИК ПРАЦІВНИКАМ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА У КРАСНОГРАДСЬКОМУ РАЙОНІ

29 квітня 2016 року у с. Кобзівка Красноградського району відкрили пам'ятник працівникам сільського господарства України.

Про це свідчить напис на постаменті, а уособленням пам'ятника трудівникам землі став відремонтований, старенький трактор Т-74 виробництва Харківського тракторного заводу, який встановили в центрі села, неподалік від місцевого Будинку культури.

Ініціатором встановлення цього пам'ятника виступив генеральний директор фермерського господарства «Промінь» Євген Третяков. А надихнула його на цю ініціативу стара чорно-біла фотографія, на якій його дід – легендарний аграрій, Герой України – Іван Гулий, ще зовсім юним гордо позує саме біля трактора Т-74.

Джерело інформації:

На Харківщині з'явився пам'ятник працівникам сільського господарства [Електрон. ресурс] // <http://kurkul.com/news/3931-na-harkivschini-zyavivsy-pamyatnik-pratsivnikam-silskogo-gospodarstva>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Нова С. У Кобзівці відкрили пам'ятник / С. Нова // Вісті Красноградщини.- 2016.- 6 трав.

ПАМ'ЯТНИК СВЯТИТЕЛЮ ІОАСАФУ БЕЛГОРОДСЬКОМУ В ІЗЮМІ

20 липня 2016 року в Ізюмі поряд із Храмом Піщанської ікони Божої Матері відкрили пам'ятник святителю Іоасафу Белгородському.

Встановлено пам'ятник за ініціативи Архієпископа Ізюмського і Куп'янського Єлисея.

Довідка: Йоаса́ф Белгородський (світське ім'я – Яким Андрійович Горленко; 8 (19) вересня 1705, с. Замістя Прилуцького району, нині Чернігівської області, –10 (21) грудня 1754, село Грайворон, нині Белгородської області Російської Федерації) – український освітній та церковний діяч, письменник. Син прилуцького полковника, союзника Шведського королівства Андрія Горленка. Онук Гетьмана України Данила Апостола та рідний дядько класика української літератури Григорія

Квітки-Основ'яненка.

Єпископ Російської православної церкви (безпатріаршої), з 2 червня 1748 – правлячий єпископ Белгородський і Обоянський РПЦ (б).

В 1911 році був прославлений у лику святителів.

Джерело інформації:

В Изюме будет памятник Св. Иоасафу Белгородскому // Обрії Ізюмщини.- 2016.- 17 черв.

В Изюме открыли памятник святителю Иоасафу Белгородскому [Електрон. ресурс] // Твоя громада.- Режим доступу: <http://tvoyagromada.com.ua/izyum/segodnya-v-zyyume-otkroyut-pamyatnyk-svyatytelyu-yoasafu-belgorodskomu.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Йоасаф (Горленко) [Електрон. ресурс] // Вікіпедія.- Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%99%D0%BE%D0%B0%D1%81%D0%B0%D1%84_\(%D0%93%D0%BE%D1%80%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%99%D0%BE%D0%B0%D1%81%D0%B0%D1%84_(%D0%93%D0%BE%D1%80%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE)), вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА БЕЗКОРСОГО В ІЗЮМІ

20 серпня 2016 року в Ізюмі на багатоповерховому будинку, де починається вулиця Безкорського (колишня Петровського) відкрили меморіальну дошку на честь колишнього директора Ізюмського оптико-механічного заводу Володимира Леонідовича Безкорського.

Виготовлено та встановлено меморіальну дошку славетному земляку за ініціативи ветеранів та працівників заводу.

Це вже друга меморіальна дошка В.Л. Безкорсому в Ізюмі. Раніше, у 2004 році, ініціативна група заводчан відкрила її на будинку, де жив Володимир Леонідович за адресою вул. Васильківського №2 (Див.: Нові пам'ятники історії та культури Харківської області, Вип.8).

Джерело інформації:

В Ізюмі відкрили меморіальну дошку на честь легендарного директора [Електрон. ресурс] // Обрії Ізюмщини.- Режим доступу: <http://obrii.com.ua/main/12539-v-izyumi-vidkrili-memorialnu-doshku-na-chest.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Григоренко К. Меморіальна дошка на честь славетного земляка / К. Григоренко // Обрії Ізюмщини.- 2016.- 2 верес.

**МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА,
ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ В.Г. МАНЖЕЛІЯ У ВАЛКАХ**

14 вересня 2016 року у Валках, на будинку №23 по вулиці Парковій, відкрито меморіальну дошку видатному українському вченому-фізику, професору, академіку НАН України, Почесному громадянину м. Валки Манжелію Вадиму Григоровичу, який жив у цьому будинку в 1945-1950 роках.

Довідка: Вадим Григорович Манжелій – фізик-експериментатор, доктор фізико-математичних наук, професор, академік Національної академії наук України, заслужений діяч науки і техніки України, почесний професор Інституту низьких температур і структурних досліджень Польської академії наук, лауреат Державної премії УРСР, Державної премії СРСР, премії імені Б.І. Веркіна Національної академії наук України.

За свою наукову і трудову діяльність Вадим Григорович Манжелій був нагороджений орденами «Знак Пошани», «За заслуги» III ступеня, «За заслуги» II ступеня, Почесною грамотою Верховної Ради України, почесними знаками Національної академії наук України «За наукові досягнення», «За підготовку наукової зміни», почесним знаком Харківської обласної ради «Слобожанська слава». З 2011 року є Почесним громадянином м. Валки.

Джерело інформації:

Відкрито меморіальну дошку видатному українському вченому-фізику академіку НАН України Вадиму Григоровичу Манжелію [Електрон. ресурс] // Валківська міська рада.- Режим доступу: http://valky-rada.at.ua/news/vidkrito_memorialnu_doshku_vidatnomu_ukrajinskomu_vchenomu_fiziku_akademiku_nan_ukrajini_vadimu_grigorovichu_manzheliju/2016-09-14-589, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Фотофакт // Сільські новини (Валківський р-н).- 2016.- 20 верес.

**МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА,
ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ КАЗИМИРА МАЛЕВИЧА
У ПАРХОМІВЦІ КРАСНОКУТСЬКОГО РАЙОНУ**

25 вересня 2016 року у с. Пархомівка Краснокутського району відкрили меморіальну дошку Казимиру Малевичу – на будинку, в якому жила сім'я художника.

У Пархомівці Малевичі жили протягом 1890 – 1894 років, де Казимир закінчив місцеве сільське училище.

Відкриття меморіальної дошки відбулося в рамках чергової Всеукраїнської мистецької акції «Малевич +», започаткованої у Пархомівському художньому музеї ім. П. Ф. Луньова у 2012 році. Акція, присвячена життю і творчості Казимира Малевича, відбувається кожні два роки і спрямована на вшанування пам'яті видатного художника.

Джерело інформації:

Вороненко Г. Маєстро «Чорного квадрата» збирає друзів / Г. Вороненко // Промінь (Краснокутський р-н).- 2016.- 10 жовт.

**ПАМ'ЯТНИК
ЄФИМУ МУХІНУ НА ЧУГУЇВЩИНІ**

8 жовтня 2016 року в селі Зарожне Чугуївського району відкрили пам'ятник одному з засновників української медицини – лікарю Єфиму Мухіну.

Єфим Мухін народився у цьому селі 170 років тому (в 1766 році).

Основоположник вітчизняної хірургії і травматології, професор, анатом і фізіолог успішно проводив складні операції не лише в клінічних умовах, але і на полі битви, рятуючи воїнів від важких каліцтв і смерті. Згодом він став учителем знаменитого хірурга Миколи Пирогова.

Автори пам'ятника – патріарх монументальної скульптури України Ігор Павлович Ястребов та архітектор, виконавець основних робіт з його встановлення – Сергій Ігоревич Ястребов, теж відомий харківський митець.

Замовник – Всеукраїнська громадська організація імені М.І. Пирогова «Військова медицина України», за підтримки Всеукраїнської асоціації ортопедів та травматологів, Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Харківського національного медичного університету.

Меценатом проекту виступив відомий реконструктивний та пластичний хірург, заслужений лікар України Ростислав Валіхновський.

Джерело інформації:

На Харківщині відкрили пам'ятник [Електрон. ресурс] // Insider News.-
Режим доступу: <http://insidernews.info/na-xarkivshhini-vidkrili-pamyatnik/>,
вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Барська В. Пам'ятник лікарю відкрили під Чугуєвом / В. Барська //
Слобід. край.- 2016.- 18 жовт.

ПАМ'ЯТНИК ВЕЛИКОМУ КОБЗАРЕВІ НА ЗМІЇВЩИНІ

Напередодні державного свята Дня Гідності та Свободи у селі Шелудьківка Зміївського району встановили монумент великому Кобзареві – Тарасу Григоровичу Шевченку.

Пам'ятник відкрито за ініціативи депутата Харківської обласної ради Анатолія Гацька та сприяння ТОВ «Агрофірма ім. Гагаріна».

Джерело інформації:

У Шелудьківці відкрили пам'ятник Великому Кобзареві // Вісті Зміївщини.- 2016.- 15 лист.